

Tápértékjelölésről - tápérték adatbázis ajánlások

A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelet szerint a **tápértékjelölés általánosan kötelezővé válik 2016.12.13-tól.**

A 2016. december 12. éjfélig forgalomba helyezett, tápértékjelöléssel nem ellátott élelmiszerek a minőségmegőrzési, fogyaszthatósági idejük végéig forgalomban tarthatóak. A raktárban tárolt, készen tartott élelmiszerek forgalomba hozottnak minősülnek.

Kivételek, amikor nem kell a tápértékjelölést feltüntetni:

- Alkoholos italokra (a több mint 1,2 térfogatszázalék alkoholt tartalmazó italok) nem kötelező, de önkéntesen lehet akár csak az energiatartalmat is jelölni.
- Nem előre csomagolt élelmiszerekre sem kötelező, de önkéntesen lehet jelölni:
  - Energiatartalmat, vagy
  - Energiatartalmat és a zsír, telített zsírsavak, cukor és só mennyiségét.
- Nem kötelező az 1169/2011/EU rendelet V. mellékletben meghatározott kivételekre.

A **tápértékjelölésben kötelezően jelölendő** elemek az alábbiak:

- energiatartalom, zsír, telített zsírsavak, szénhidrát, cukrok, fehérje, só.

Átlagos tápérték 100g termékben	
energia	kJ/kcal
zsír	g
- amelyből telített zsírsavak	g
szénhidrát	g
- amelyből cukrok	g
fehérje	g
só	g

Az átlagos tápértékek megadása történhet:

1) Analitikai vizsgálatok

2) Számítások

3) Adatbázisok alapján.

2) Az energia kiszámítása

A tápérték táblázatban feltüntetendő energiatartalmat az átlagos tápértékek és a 1169/2011/EU-s rendelet XV. mellékletében szereplő átszámítási faktoraival segítségével kell kiszámítani.

A számítások alapját képező értékek forrásait meg kell őrizni.

A számított adatokat ajánlott esetenként vizsgálatokkal ellenőrizni.

szénhidrát (a poliolok kivételével)	17 kJ/g – 4 kcal/g
poliolok	10 kJ/g – 2,4 kcal/g
fehérje	17 kJ/g – 4 kcal/g
zsír	37 kJ/g – 9 kcal/g
szaltrim	25 kJ/g – 6 kcal/g
alkohol (etil-alkohol)	29 kJ/g – 7 kcal/g
szerves sav	13 kJ/g – 3 kcal/g
rost	8 kJ/g – 2 kcal/g
eritrit	0 kJ/g – 0 kcal/g

Az ezekből nyert adatokat tüntetik fel a vállalkozások a specifikációkban, címketerveken, stb.

Tápértékjelölés kifejezése

- Az energiatartalmat és a tápanyagok mennyiségét minden esetben 100 g-ra, vagy 100 ml-re vetítve kell megadni.
- Az energiatartalom és a makro tápanyagok mennyisége önkéntesen megadható a beviteli referenciaértékek százalékában is, 100 g-ra vagy 100 ml-re kifejezve. Ez esetben az alábbi mondatot kötelező a tápértékjelölés közvetlen közelében feltüntetni:
„Referencia beviteli érték egy átlagos felnőtt számára (8400kJ/2000kcal)”.

A **tápértékjelölés** feltüntetésével kapcsolatos további információk az alábbi linken érhetők el:

<http://portal.nebih.gov.hu/-/2016-december-13-toi-kotelezo-lesz-az-elelmiszereken-a-tapertekjeloles>

3) Adatbázisok

3.1.) Adatbázisok Magyarországon

Élelmiszerekre

Az élelmiszerekre számos hazai adatforrás létezik, mint például

- <http://tapanyagtablazat.med.unideb.hu/index.php?gid=7>
- Dr. Rodler Imre: Kalória- és tápanyagtáblázat, Medicina Könyvkiadó Zrt., 2008
- Dr. Rodler Imre: Új tápanyagtáblázat, Medicina Könyvkiadó Zrt., 2005
- Bíró György Dr. Lindner: Tápanyagtáblázat, Medicina Könyvkiadó, 1988
- <http://tiszohu1.megacp.hu/wp-content/uploads/2011/07/T%C3%A1panyagt%C3%A1bl%C3%A1zat.pdf>
- FAO/INFOODS Food Composition Databases ...stb.

Speciális termék csoportokra

A Földművelésügyi Minisztérium Élelmiszer-feldolgozási Főosztály, NÉBIH, OGYÉI, NAK, Campden BRI Magyarország, Magyar Hűtő- és Konzervipari Szövetség elindított egy kezdeményezést, amelynek keretében összeállításra kerültek adatbázisok:

- **gyorsfagyasztott termékek, illetve**
- **konzerv termékek alapanyagaira vonatkozóan.**

Az adatokat az adatbázishoz az MHKSZ Tagjai és egyéb hűtőipari vállalkozások, hatóságok biztosították.

Az adatbázis tartalmazza a hazai élelmiszer-vállalkozók, gyártók által előállított gyorsfagyasztott zöldség-gyümölcs termékek:

- zsír, telített zsírsavak, szénhidrát, cukrok, fehérje, só és rost akkreditált módszerekkel mért tápértékeinek **átlagait**,
- valamint a termékek jellegéből adódóan azt a **tartományt (minimum és maximum értékek)**, amelyben ezek az adatok mozognak, a szezonális, termőhelyi és időjárás viszonyok eltéréseinek következményeként.

Ez az adatbázis rávilágít, hogy a tápérték adatok csak tűrések mellett értelmezhetőek, természetükből adódóan nem állandóak. Az adatbázis előnye, hogy több vállalat, szervezet adatára épül, ezzel segítve a pontosabb adatszolgáltatást.

A tápértékjelölés bármely megadását követve a lehető legpontosabb adatszolgáltatásra kell törekedni.

Jelen gyorsfagyasztott termékek és konzervipari termékek alapanyagaira vonatkozó adatok esetében az átláthatóság kedvéért a táblázatban megjelenik, hogy hány független magyarországi minta vizsgálatából származik az érték.

A pontosabb adatközlés érdekében a táblázatban a minimum és maximum értékek is közlésre kerültek. Ennek célja, hogy bemutassa, hogy az adatok milyen tartományban mozogtak, hisz a felhasználóknak szem előtt kell tartani, hogy ugyan az átlagos értékek feltüntetése a követelmény, de **a zöltség – gyümölcs kategóriában a minták nagyobb eltéréseket / természetes változatosságot** mutathatnak.

Ennek okai, hogy az alapanyagukat, ezáltal összetételüket nagymértékben befolyásolhatják

- a termesztési feltételek (talajösszetétel, éghajlat, időjárás, talajerő-utánpótlás),
- szezonális,
- a termény kezelése betakarítás után (pl. tárolás, szállítás), illetve
- a feldolgozási lépések (hámozás mértéke/ vastagsága, mennyi fedőlevelet távolítottak el, főzési / blansírozási idő hossza, felhasznált víz mennyisége / aránya stb.).
-

Fontos megjegyezni, hogy a táblázatban szereplő adatok csak segítséget nyújtanak az adatok gyűjtésében, a Hatóság nem csak az ebben a táblázatban szereplő adatokat fogja elfogadni!

Célunk, hogy az adatbázist évente, vagy a beérkező adatok függvényében frissítsük!

Kérjük, hogy amennyiben rendelkezik akkreditált laboratóriumi mérési, vizsgálati eredményekkel, az alkalmazott vizsgálati módszerekkel együtt jutassa el az adatbázis szerkesztését végző, Campden BRI Magyarország részére!

Természetesen adataikat csak a központi adatbázisban használjuk fel anonim módon, azokat bizalmasan kezeljük. Igény szerint bizalmas információkezelési nyilatkozatot küldünk.

További információért keresse: Csabai Zsuzsanna (Email: z.csabai@campdenkht.com)

3.2.) Nemzetközi adatbázisok:

Ország	Forrás	Megjegyzés
Anglia:	McCane & Widdowson's: The composition of Foods 7 th summary's edition, IFR, © Crown 2015	
Ausztria:	Souci Fachmann Kraut - Food Composition and Nutrition Tables http://www.sfk-online.net/cgi-bin/sfkstart.mysql?language=german "German" Bundeslebensmittelschlüssel b(BLS) http://www.bls.nvs2.de/	
Hollandia:	http://www.rivm.nl/en/Topics/D/Dutch Food Composition Database/Access NEVO data/NEVO online/Search and compare	
Spanyolország:	http://www.eurofir.org/?page_id=96	
Szlovákia:	Slovak food composition database http://www.pbd-online.sk/en	
Szlovénia:	Souci Fachmann Kraut - Food Composition and Nutrition Tables http://www.amazon.com/Composition-Nutrition-Tables-revised-completed/dp/0849341418/ref=sr_1_1?s=books&ie=UTF8&qid=1427697423&sr=1-1	
	http://www.bf.uni-lj.si/fileadmin/groups/2754/Slovenske prehranske tabele-meso_in_mesni_izdelki.pdf	Hús és hús termékekre szlovénul elérhető a könyv.
EUROFIR-ben: Csehország Dánia Franciaország Új-Zéland Lengyelország Svédország Svájc	http://www.eurofir.org/?page_id=257	Lengyelország (csak energia, fehérje, zsír, szénhidrát) Svájc (csak energia, fehérje, szénhidrát, zsír, élelmi rost)
Languaiban világ több országából származó adat	http://www.langua.org/langua_food_composition.asp	
Csehország	Czech version: http://www.nutridatabase.cz/ English version: http://www.nutridatabase.cz/en/ Guidelines for calculation of nutrition values – Czech version http://www.nutridatabase.cz/vypocet-vyzivove-hodnoty-potravin/ English version http://www.eurofir.org/2015/12/16/eurofir-recipe-guideline/	

Összeállította:

Földművelésügyi Minisztérium Élelmiszer-feldolgozási Főosztály
1055 Budapest, Kossuth L. tér 11.; levél: 1860 Budapest, Pf. 1.
telefon: +36 1 795 3979;
e-mail: efef@fm.gov.hu
www.kormany.hu

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság
Cím: 1024 Budapest, Keleti Károly u. 24.
Tel.: 1/336-9000
E-mail: etbi@nebih.gov.hu
www.nebih.gov.hu

Campden BRI Magyarország
1096 Budapest Haller u.2.
telefon: +36 1 433 14 70; fax: + 36 433 14 80
e-mail: z.csabai@campdenkht.com